



Representantforslag 140 S

(2009–2010)

fra stortingsrepresentantene Morten Høglund og Jan Arild Ellingsen

Dokument 8:140 S (2009–2010)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Morten Høglund og Jan Arild Ellingsen om krav til antikorrupsjon og åpenhet i bistanden

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne viser til den pågående debatten om åpenhet, gjennomsiktighet og antikorrupsjon i bistanden. Det internasjonale åpenhetsinitiativet i bistanden, International Aid Transparency Initiative (IATI) ble etablert under Høynivåforumet om bistandseffektivitet i Accra, Ghana i september 2008. IATI har som mål å øke tilgjengeligheten av og tilgangen til informasjon om hvordan bistanden brukes og hva den oppnår, både overfor skattebetalerne i donorlandene og i forhold til mottakerne i utviklingslandene. Initiativet samler donorland, utviklingslandenes regjeringer, ikke-statlige organisasjoner og bistandseksperter for på best mulig måte å legge frem løsninger på hvordan slik informasjon kan deles og gjøres tilgjengelig.

Donorer som har tilsluttet seg IATI, forplikter seg til å dele mer detaljert og oppdatert informasjon om bistandstransaksjoner som er forståelig for folk flest. Undersøkelser viser samtidig at utviklingslandene så vel som deres innbyggere overfor egne regjeringer står overfor store utfordringer hva gjelder tilgang til informasjon om bistand og dens påfølgende aktiviteter. Større åpenhet om bistanden vil kunne:

- hjelpe regjeringer i mottakerlandene til bedre å planlegge og styre bistanden
- bidra til at befolkningen i u-landene får bedre

innsikt og innsyn i hvor mye bistand landet får, for på den måten å stille nasjonale regjeringer til ansvar

- gi innbyggerne og skattebetalerne i donorlandene bedre innsikt og innsyn i hvordan bistanden brukes i u-landene
- bidra til bedre koordinering mellom donorene og bistandsorganisasjonene
- sørge for at politikere og sivilsamfunn i u-landene kan følge bistandsstrømmene og på den måten bidra til at bistanden brukes riktig

Et nytt åpenhetsinitiativ er nødvendig fordi:

- statistikk om tidligere bistand er publisert av OECD-DAC, men møter ikke behovene til aktørene i u-landene
- en del av informasjonen publiseres av hver enkelt donor og er ikke allment tilgjengelig, sammenlignbar eller konsistent
- informasjonen om bistand i mottakerlandene er ofte ikke allment tilgjengelig, noe som hindrer effektiv kontroll og bidrar til å svekke lokalbefolkningen og politikernes evne til å holde regjeringer og donorer ansvarlige
- manglende oversikt og kontroll over bistandstransaksjoner bidrar til mindre effektiv bistand og til at bistanden går til korrupsjon og mislighold

Medlemskap i IATI er åpent for enhver donor eller utviklingsland som forplikter seg til å følge initiativets krav og målsettinger. Ifølge IATI har 18 donorer og 13 utviklingsland tilsluttet seg initiativet så langt. Forslagsstillerne viser til at Norge i 2008 ga bistand til 110 land.

Forslag

På denne bakgrunn fremmer disse representanter følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen sette som krav til alle mottaksland av norsk bistand at landet har tilsluttet seg åpenhetsinitiativet i bistanden.

Oslo, 27. mai 2010